

**ESTUDI DE LA PLATAFORMA D'INFÀNCIA DE CATALUNYA:
'ANÀLISI DE LA GARANTIA DELS DRETS DE LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA'**

La PINCAT adverteix que no s'està garantint els drets de la infància vulnerable i reclama que les polítiques d'infància siguin una prioritat en la pròxima legislatura

- La Plataforma d'Infància de Catalunya denuncia que no s'està complint amb la Convenció sobre els Drets de l'Infant.
- La vulneració de drets sobretot és en infants i adolescents en situació o risc d'exclusió social i amb discapacitat.
- Ho demostra un estudi de la PINCAT de la Taula del Tercer Sector que analitza la situació del col·lectiu abans de la Covid-19. El document, però, també recull la valoració que fan les entitats socials sobre els efectes de la pandèmia.

Barcelona, 28 de gener de 2021.- La Plataforma d'Infància de Catalunya (PINCAT) de la Taula del Tercer Sector -que agrupa més de 900 entitats socials que atenen, acompanyen i ofereixen suports al col·lectiu- alerta que no s'està garantint els drets de la infància i l'adolescència en situació de vulnerabilitat i que, per tant, no s'està complint amb la Convenció de l'ONU sobre els Drets de l'Infant. Ho assegura a partir de les conclusions de l'estudi de la infància i l'adolescència '*Anàlisi de l'estat de la garantia de drets a Catalunya*' que posa el focus en la situació d'aquest col·lectiu abans del canvi dràstic de la Covid-19, però que també recull la valoració que fan les entitats dels efectes de la pandèmia, que ha comportat un empitjorament de les seves condicions de vida.

L'informe analitza diversos **eixos de treball** que queden recollits en els articles i principis de la Convenció: drets i llibertats; violències; entorn familiar, cures alternatives, inclusió i pobresa; salut i benestar; educació, lleure i activitats culturals i mesures excepcionals de protecció.

Nota de premsa

La PINCAT reclama que **la infància no torni a quedar a la cua de les polítiques socials** i que **sigui una prioritat indiscutible en la pròxima legislatura** per acabar, entre altres reptes, amb la xacra de la pobresa infantil que colpeja 1 de cada 3 infants a Catalunya.

1. Drets i llibertats

El document revela que encara hi ha mancances en la participació política d'infants i adolescents i l'accés a la informació a través de l'ús de les TIC sobretot per a col·lectius en risc d'exclusió i en especial en aquells que tenen una discapacitat.

✓ per a infants i adolescents de Catalunya en general.

✗ per a col·lectius en risc d'exclusió sobretot infants amb discapacitat.

Per exemple, segons l'estudi un 27% dels infants atesos per les entitats socials enquestades disposa d'**accés a un ordinador** i, en el cas dels infants amb discapacitat, aquest percentatge baixa fins al 16%. Les úniques dades per poder comparar-les amb la població general d'infància i adolescència de Catalunya són les d'IDESCAT 2018 que apunten que un 93% dels infants i adolescents de 10 a 15 anys ha fet ús d'un ordinador en els últims tres mesos previs a l'enquesta. En el cas de la **connexió d'internet a casa**, un 27% dels infants atesos per les organitzacions enquestades en té i aquest percentatge és del 15% en infants amb discapacitat. No es disposa de dades per a la població general d'infància i adolescència a Catalunya amb què comparar directament, tot i que segons dades de l'INE 2018, un 92% dels infants i adolescents de 10 a 15 anys va fer ús d'internet en els darrers 3 mesos previs a l'enquesta.

Algunes **causes** són: el cost de la compra i el manteniment dels dispositius electrònics i la connexió i la manca de competències digitals per part de les famílies que en dificulten l'accés.

Algunes **propostes de millora per a les Administracions públiques**: vetllar per l'accessibilitat de la informació perquè aquesta no tingui barreres i aprofitar espais existents i crear-ne de nous per donar veu i permetre la participació en primera persona d'infants i adolescents, entre altres.

Nota de premsa

L'impacte de la Covid-19: el 70% de les entitats socials enquestades assegura que la pandèmia ha agreujat la bretxa digital que ja existia i preveu que continuï augmentant en els pròxims mesos.

2. Violències

S'entenen les formes de violència física o mental (lesions, abusos, abandonament o tracte negligent, maltractament o explotació, inclosos els abusos sexuals en qualsevol dels seus àmbits vitals entre els quals destaquen el familiar, escolar i tecnològic).

✓ per a infants i adolescents de Catalunya en general.

✗ per a col·lectius en risc d'exclusió i infants amb discapacitat.

Algunes de les **dades** destacades: fins a un 30% dels infants atesos per les entitats socials enquestades podria ser víctima de violència a la llar (el cas dels infants amb discapacitat seria un 9%). Es percep una diferència segons el gènere, sent les nenes i noies en major mesura víctimes de violència a la llar que els nens i nois. Una altra dada és que només entre un 4-6% dels infants i adolescents atesos per les entitats socials enquestades denuncia la violència.

Algunes de les **causes** són la manca d'una xarxa social forta on buscar ajuda per part de molts infants i adolescents, la manca d'acompanyament a infants que pateixen assetjament i uns mecanismes de denúncia existents que són inassolibles per a aquests, entre altres.

Algunes de les **propostes de millora per a les Administracions**

Públiques: fer més accessibles els mecanismes de denúncia a infants i adolescents; extremar la cura i l'acompanyament d'infants i adolescents que han estat víctimes de violència i dur a terme diagnosis i col·laborar amb entitats del Tercer Sector per conèixer millor la realitat d'infants i adolescents que pateixen violència als domicilis.

L'impacte de la Covid-19: les entitats socials afirmen que el nombre de casos de violència a la llar contra infants i adolescents ha augmentat.

3. Entorn familiar, cures alternatives, inclusió i pobresa

S'entenen els entorns de creixement i desenvolupament dels infants i adolescents i els factors directes i indirectes, com ara la cobertura de les seves necessitats bàsiques o les situacions de risc davant les quals es poden trobar i que hi incideixen.

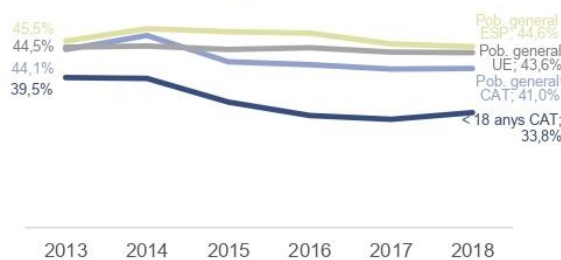
- ✓ per a infants i adolescents de Catalunya en general.
- ✗ per a col·lectius en risc d'exclusió i infants amb discapacitat.

De l'estudi, destaquen algunes dades com:

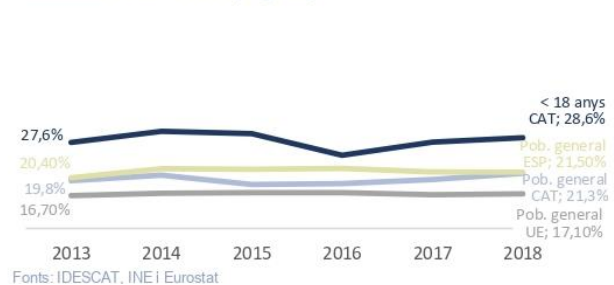
- La inversió en protecció social a famílies i infants a Catalunya és d'un 0,8% del PIB, que representa només un terç de la mitjana europea.
- La situació de la infància i l'adolescència és més fràgil que la de la resta de la població. Un exemple clar és com les transferències públiques (prestacions i ajudes) impacten poc en aquest col·lectiu. Si infants i adolescents tenen una taxa de pobresa inferior abans de les transferències, aquests passen a ser els que tenen un major risc després d'aquestes. A Catalunya, 1 de cada 3 infants està en risc de pobresa i exclusió social.

Encara sobre les transferències socials, les famílies d'almenys un 75% dels infants atesos per les entitats socials enquestades en reben. En el cas d'infants i adolescents amb discapacitat aquest percentatge és inferior, en concret d'un 47%.

Taxa de risc de pobresa abans de les transferències socials 2013 – 2018 (Fig. 12)

Taxa de risc de pobresa després de les transferències socials 2013 – 2018 (Fig. 13)

Nota de premsa

- L'escassetat de polítiques en matèria d'infància i en suport a les famílies amb infants càrrec. No hi ha cap prestació universal per compensar la despesa que implica tenir fills/es. Aquestes tenen accés a prestacions familiars de caràcter molt selectiu, com el cas dels fills/es amb valoració de dependència o que tenen algun tipus de discapacitat, i a deduccions o desgravacions fiscals de les quals les rendes més baixes gairebé no es beneficien. Aquestes mancances expliquen que la reducció de la pobresa mitjançant transferències socials sigui menor que a gran part dels països europeus.

- La prevalença de la pobresa i l'exclusió és més gran en les persones amb discapacitat que les persones sense discapacitat. Tot i això, no hi ha dades específiques de pobresa i inclusió dels infants amb discapacitat a Catalunya.

Les **causes** són: la manca de polítiques de conciliació i la precarietat del mercat laboral, la manca d'acompanyament i suport a les famílies per part de les Administracions Públiques.

Algunes **propostes de millora per a les Administracions Públiques**: enfortir les polítiques de rendes garantides amb especial atenció a donar resposta a les necessitats reals d'infants i adolescents; cobrir les necessitats bàsiques d'infants i adolescents quan aquestes no puguin ser assumides per pares i mares (alimentació, higiene, salut, material escolar, etc.) i actuar contra l'emergència habitacional perquè l'habitatge juga un paper fonamental per poder tenir un nivell de vida adequat.

L'impacte de la Covid-19: el 86% de les entitats social enquestades assegura que el risc de pobresa dels infants i adolescents atesos ha augmentat i es preveu que creixi en els pròxims mesos.

4. Salut i benestar

S'entenen aquelles formes de mantenir una vida sana i un nivell de benestar que permeti el desenvolupament d'infants i adolescents que tenen relació amb l'estat de salut percebut i diagnosticat tant físic com mental així com d'hàbits de vida que poden incloure l'àmbit nutritiu i sexual.

- ✓ per a infants i adolescents de Catalunya en general.
- ✗ per a infants amb discapacitat.

Algunes **dades** destacades:

- Un 18% dels infants i adolescents atesos per les entitats socials enquestades mostra infrapès en contraposició del 7% d'infants entre 0 i 14 anys (Enquesta de Salut de Catalunya, 2018).
- Un 13% dels infants i adolescents atesos per les entitats socials té problemes de salut mental vs el 7% d'infants entre 4 i 14 anys (Enquesta de Salut de Catalunya, 2018). Els infants i adolescents amb discapacitat atesos presenten una major prevalença de problemes de salut mental perquè un 32% en té.

Algunes **causes** són: les situacions de pobresa generen angoixa als infants i dificulten el seguiment dels tractaments; la manca d'accés universal a tots els serveis i alta demanda i saturació d'alguns serveis i la manca d'enfocament que tingui en compte tots els àmbits (salut, educació, serveis socials, etc.).

Algunes de les **propostes de millora per a les Administracions públiques**: augmentar la coordinació entre els àmbits salut-educació-social, creant equips interdisciplinaris per a l'atenció de la infància i adolescència; redefinir i innovar en els recursos i serveis per poder donar resposta a noves necessitats de la infància i l'adolescència i avançar en el desenvolupament i promoció de projectes comunitaris i de major implicació de les famílies, posant a les persones usuàries al centre.

L'impacte de la Covid-19: el 47% de les entitats socials enquestades afirma que el nombre d'infants atesos amb problemes de salut mental ha augmentat i es preveu que creixi en els pròxims mesos.

5. Educació, lleure i activitats culturals

S'entén tant l'educació en espais escolars com la que té lloc en espais no escolars, en les diferents etapes vitals, així com aquelles formes de lleure, joc, activitats recreatives i dret al descans dels infants i adolescents.

- ✓ per a infants i adolescents de Catalunya en general.
- ✗ per a col·lectius en risc d'exclusió i infants amb discapacitat.

Algunes dades de l'estudi:

- Només 1 de cada 3 infants de 3 a 14 anys realitza oci actiu (Enquesta de Salut de Catalunya, 2018).
- Un 30% dels infants atesos per les entitats socials enquestades abandona l'escola de forma prematura, una dada que gairebé dobla la taxa d'abandonament prematur a Catalunya (2018), que és del 17%.
- Un 30% de les famílies ateses per les organitzacions socials no pot cobrir les necessitats econòmiques derivades de l'escolarització; un 36% les de les activitats extraescolars i un 40% les de lleure.

Algunes **causes** són: la manca de recursos econòmics per part de les famílies i la insuficient inversió pública; la falta d'una oferta inclusiva i adaptada i d'espais urbans destinats al lleure i la manca d'un model que parteixi de les necessitats d'infants i adolescents.

Algunes **propostes de millora per a les Administracions públiques**: reconèixer el lleure com a agent educatiu, fent un tàndem amb l'educació lectiva i millorant la coordinació entre els diferents àmbits educatius, i dotar el lleure de més recursos per garantir que totes les famílies hi puguin accedir i per fer-lo més inclusiu.

L'impacte de la Covid-19: el 77% de les entitats socials enquestades afirma que el nombre d'infants atesos amb problemes per fer seguiment del curs escolar, des de casa i de forma telemàtica, ha augmentat i es preveu que pugi en els pròxims mesos.

6. Mesures excepcionals de protecció

S'entenen les mesures de protecció internacional que s'apliquen en infants i adolescents migrats sols a Catalunya i les accions socials dutes a terme per la justícia juvenil adreçades als adolescents d'entre 14 i 18 anys.

✓ per a infants i adolescents de Catalunya en general.

✗ per a col·lectius en risc d'exclusió i infants amb discapacitat.

Alguna **dada** destacada:

- Un 20% dels adolescents atesos per les entitats socials enquestades estan sota la tutela de l'administració i es troba sobtadament en una situació de desemparament un cop complerta la majoria d'edat. En comparació amb el total d'infants a Catalunya, un 0,4% dels adolescents tenen un expedient de tutela obert (IDESCAT i DGAIA, 2018).

Algunes **causes** són: la manca de compliment de part de la normativa aprovada i la falta de garantia dels drets de minories i la situació d'irregularitat d'infants i joves migrats sols i el desemparament cap a aquests llastra la seva autonomia, entre altres.

Algunes **propostes de millora per a les Administracions públiques**: complir amb els drets dels infants i adolescents migrats sols recollits a la Convenció dels Drets de l'Infant a través de les lleis i eines ja existents, simplificar els tràmits de les administracions vinculats a la infància i les famílies i reconèixer la infància com a subjecte de ple dret.

L'impacte de la Covid-19: el 60% de les entitats socials diu que el nombre d'infants i joves migrats sols atesos s'ha mantingut més o menys igual i no s'esperen diferències significatives.

Per obtenir més informació, no dubteu a contactar amb:

Laura Castro Renard

Premsa de la Taula del Tercer Sector

comunicacio@tercersector.cat - 678 524 650